

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

ઇ-૩ સર્કલ પાસે, ઇ રોડ, સેક્ટર-૧૦/એ, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦

ખ.ક.૬૩/૨૦૨૦-૨૧

જગ્યાનું નામ: સરકારી વિનયન, વાણિજ્ય અને વિજ્ઞાન કોલેજે ખાતે અર્થશાસ્ત્ર
વિષયના મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, વર્ગ-૨ (શિક્ષણ વિભાગ)

ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૮૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રની પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ ભાગ -૧	
માધ્યમ:ગુજરાતી	કુલ ગુણ :૧૦૦
૧	ભારતની ભૂગોળ - ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણા પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્યુટર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીય સતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો

Advertise No. 63/2020-21

**Assistant Professor of Economics in Govt. Arts, Science, Commerce
College Class-II**

Syllabus of Preliminary Test
Paper-1

Medium: Gujarati

Total Marks- 100

1	Geography of India-Physical, Economic, Social, Natural Resources and population related topics- with special reference to Gujarat
2	Cultural heritage of India-Literature, Art, Religion and Architecture- with special reference to Gujarat
3	History of India with special reference to Gujarat
4	Indian Economy and Planning
5	<u>Indian Polity and the Constitution of India:</u> (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward classes of the society (9) Attorney General (10) NITIAayog (11) Panchayati Raj Institutions (12) Finance Commission (13) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Comptroller and Auditor General; Central Vigilance Commission, Lokpal and Lokayukta, Central Information Commission
6	General Mental Ability
7	General Science, Environment and Information & Communication Technology
8	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports

Syllabus for the preliminary test for the recruitment of Assistant Professor (Economics), Class II in Govt. Arts, Commerce and Science colleges

Marks-200

Questions- 200

Medium- English/Gujarati

1. Micro Economics

- Theory of Consumer Behaviour
- Theory of Production and Costs
- Decision making under uncertainty Attitude towards Risk
- Game Theory – Non Cooperative games
- Market Structures, competitive and non-competitive equilibria and their efficiency properties
- Factor Pricing
- General Equilibrium Analysis
- Efficiency Criteria: Pareto-Optimality, Kaldor – Hicks and Wealth Maximization
- Welfare Economics: Fundamental Theorems , Social Welfare Function
- Asymmetric Information: Adverse Selection and Moral Hazard

2. Macro Economics

- National Income: Concepts and Measurement
- Determination of output and employment: Classical & Keynesian Approach
- Consumption Function
- Investment Function
- Multiplier and Accelerator
- Demand for Money
- Supply of Money
- IS – LM Model Approach
- Inflation and Phillips Curve Analysis
- Business Cycles
- Monetary and Fiscal Policy
- Rational Expectation Hypothesis and its critique

3. Statistics and Econometrics

- Probability Theory: Concepts of probability, Distributions, Moments, Central Limit theorem
- Descriptive Statistics – Measures of Central tendency & dispersions, Correlation, Index Numbers
- Sampling methods & Sampling Distribution
- Statistical Inferences, Hypothesis testing
- Linear Regression Models and their properties – BLUE
- Identification Problem
- Simultaneous Equation Models – recursive and non-recursive
- Discrete choice models
- Time Series Analysis

4. Mathematical Economics

- Sets, functions and continuity, sequence, series
- Differential Calculus and its Applications
- Linear Algebra – Matrices, Vector Spaces
- Static Optimization Problems and their applications
- Input-Output Model, Linear Programming
- Difference and Differential equations with applications

5. International Economics

- International Trade: Basic concepts and analytical tools
- Theories of International Trade
- International Trade under imperfect competition
- Balance of Payments: Composition, Equilibrium and Disequilibrium and Adjustment Mechanisms
- Exchange Rate: Concepts and Theories
- Foreign Exchange Market and Arbitrage
- Gains from Trade, Terms of Trade, Trade Multiplier
- Tariff and Non-Tariff barriers to trade; Dumping
- GATT, WTO and Regional Trade Blocks; Trade Policy Issues
- IMF & World Bank

6. Public Economics

- Market Failure and Remedial Measures: Asymmetric Information, Public Goods, Externality
- Regulation of Market – Collusion and Consumers' Welfare
- Public Revenue: Tax & Non-Tax Revenue, Direct & Indirect Taxes, Progressive and non-Progressive Taxation, Incidence and Effects of Taxation
- Public expenditure
- Public Debt and its management
- Public Budget and Budget Multiplier
- Fiscal Policy and its implications

7. Money and Banking

- Components of Money Supply
- Central Bank
- Commercial Banking
- Instruments and Working of Monetary Policy
- Non-banking Financial Institutions
- Capital Market and its Regulation

8. Growth and Development Economics

- Economic Growth and Economic Development
- Theories of Economic Development: Adam Smith, Ricardo, Marx, Schumpeter, Rostow, Balanced & Unbalanced growth, Big Push approach.
- Models of Economic Growth: Harrod-Domar, Solow, Robinson, Kaldor
- Technical progress – Disembodied & embodied; endogenous growth
- Indicators of Economic Development: PQLI, HDI, SDGs
- Poverty and Inequalities – Concepts and Measurement
- Social Sector Development: Health, Education, Gender

9. Environmental Economics and Demography

- Environment as a Public Good
- Market Failure

- Coase Theorem
- Cost-Benefit Analysis and Compensation Criteria
- Valuation of Environmental Goods
- Theories of Population
- Concepts and Measures: Fertility, Morbidity, Mortality
- Age Structure, Demographic Dividend
- Life Table
- Migration

10. Indian Economy

- Economic Growth in India: Pattern and Structure
- Agriculture: Pattern & Structure of Growth, Major Challenges, Policy Responses
- Industry: Pattern & Structure of Growth, Major Challenges, Policy Responses
- Services: Pattern & Structure of Growth, Major Challenges, Policy Responses
- Rural Development – Issues, Challenges & Policy Responses
- Urban Development – Issues, Challenges and Policy Responses.
- Foreign Trade: Structure and Direction, BOP, Flow of Foreign Capital, Trade Policies
- Infrastructure Development: Physical and Social; Public-Private Partnerships
- Reforms in Land, Labour and Capital Markets
- Centre-State Financial Relations and Finance Commissions of India; FRBM
- Poverty, Inequality & Unemployment

11. Current Trends and Recent Advancements in Relevant field.

સરકારી કોલેજોમાં અર્થશાસ્ત્ર વિષયના મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, વર્ગ-૨ ની ભરતી
માટેની પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

કુલ ગુણ- ૨૦૦

કુલ પ્રશ્નો- ૨૦૦

માધ્યમ- ગુજરાતી / અંગ્રેજી

1. એકમલક્ષી (સુક્ષ્મલક્ષી) અર્થશાસ્ત્ર

- ઉપભોક્તા (ગ્રાહક) ના વતર્નનો સિક્રાંત
- ઉત્પાદન અને ખર્ચનો સિક્રાંત
- અનિશ્ચિતતા હેઠળ નિર્ણય – જોખમ તરફ વલણ
- રમત (વ્યૂહવિદ્યા)નો સિક્રાંત – બિન સહકરી રમતો
- બજાર માળખું, હરીફાઈ અને બિન-હરીફાઈ સંતુલન(સમતુલા) અને તેમના કાર્યક્ષમતા ગુણધર્મો
- સાધન કિંમતો/ પરિબલ ભાવો
- સામાન્ય સમતુલા વિશ્લેષણ
- કાર્યક્ષમતાનો માપદંડ (ધોરણ): પેરેટો શ્રેષ્ઠતા(ઈષ્ટતમીકરણ), કાલ્ડોર- હિક્સ અને સંપત્તિ મહત્તમિકરણ
- કલ્યાણ અર્થશાસ: મૂળભૂત પ્રમેયો, સામાજિક કલ્યાણ વિધેય
- અસમપ્રમાણ(Asymmetric) માહિતી: પ્રતિકૂળ પસંદગી અને નૈતિક સંકટ

2. સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર

- રાષ્ટ્રીય આવક: ખ્યાલો અને માપન
- ઉત્પાદન અને રોજગારીનું નિર્ધારણ: પ્રશિષ્ટ અને કેઈન્સવાદી અભિગમ
- વપરાશ વિધેય
- રોકાણ વિધેય
- ગુણક અને ગતિવર્ધન
- નાણાની માંગ
- નાણાનો પુરવઠો
- આઈએસ- એલએમ (IS-LM) નમુના અભિગમ
- કુગાવો અને ફીલીપ્સ વક્ર વિશ્લેષણ
- વ્યાપાર યુદ્ધો
- નાણાકીય અને રાજકોષીય નીતિ
- તાર્કિક અપેક્ષા પરિકલ્પના અને તેની આલોચના

3. આંકડાશાસ્ત્ર અને અર્થમિતિશાસ્ત્ર

- સંભાવના સિક્કાંત: સંભાવનાની વિભાવનાઓ, વિતરણો, પ્રધાતો(Moments), કેન્દ્રિય મર્યાદા પ્રમેય
- વર્ણનાત્મક આંકડા(શાસ્ત્ર): કેન્દ્રિય વલણના માપો(મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપો) અને પ્રસરમાન – સહસંબંધ- સૂચકાંકો
- નમુના (નિદર્શન) પદ્ધતિઓ અને નમુના (નિદર્શન) વિતરણ
- આંકડાકીય અનુમાનો, પરિકલ્પના (ઉત્કલ્પના) પરીક્ષણ
- સુરેખ (રેખીય) નિયતસંબંધ નમૂનાઓ અને તેના ગુણધર્મો- (બ્લુ-BLUE)
- ઓળખ સમસ્યા
- યુગપત સમીકરણ નમૂનાઓ પુનરાવર્તિત અને બિન-પુનરાવર્તિત
- અસતત (Discrete) પસંદગી નમૂનાઓ
- સામાયિક શ્રેણી વિશ્લેષણ

4. ગાણિતિક અર્થશાસ્ત્ર

- ગણ: કાર્યો અને સાતત્ય, ક્રમ, શ્રેણી
- કલનવિદ્યા અને તેના ઉપયોગો
- સુરેખ બીજગણિત- શ્રેણી, સદિશ (Vector) અવકાશો (Spaces)
- સ્થિતિક ઇસ્ટતમીકરણ સમસ્યાઓ અને તેના ઉપયોગો
- સાધન (Input) –ઉત્પાદન (Output) નમુનો, સુરેખ આયોજન.
- અંતર (Difference) અને વિકલ સમીકરણો (Differential equations) ઉપયોગો સહીત

5. આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર

- આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર: મૂળભૂત ખ્યાલો અને વિશ્લેષણાત્મક સાધનો
- આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના સિક્કાંતો
- અપૂર્નહરીફાઈમાં આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર
- લેણદેણની તુલા: સંરચના, સમતુલા અને અસમતુલા, અને સમાયોજન (ગોઠવણ) પદ્ધતિઓ
- વિનિમય દર: ખ્યાલો અને સિક્કાંતો
- વિદેશી વિનમય બાજાર અને ભાવફેર નિમુર્લન (Arbitrage)
- વ્યાપારથી લાભો, વ્યાપારની શરતો, વ્યાપાર ગુણક
- વ્યાપાર માટે જકાત (પ્રશુલ્ક) અને બિન-જકાત (પ્રશુલ્ક) અવરોધો, રાશિપાતન (Dumping)

- ગેટ- GATT (જકાત અને વ્યાપાર અંગે સામાન્ય કરાર), ડબ્લ્યુ.ટી.ઓ. -WTO (વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન), પ્રાદેશિક વ્યાપાર વિભાગો, વ્યાપાર નીતિ મુદ્દાઓ
- આઈ.એમ.એફ.- IMF (આંતરરાષ્ટ્રીય નાણા ભંડોળ), વિશ્વ બેંક

6. જાહેર અર્થશાસ્ત્ર (અર્થવિધાન)

- બજારની નિષ્ફળતા અને ઉપચારાત્મક (પ્રતિકારક) પગલાઓ: અસમપ્રમાણ (Asymmetric) માહિતી, જાહેર વસ્તુઓ, બાહ્યતા
- બજારનું નિયમન: સહયોગ અને ગ્રાહકોનું કલ્યાણ
- જાહેર આવક(આમદની): કર અને બિન-કર આવક, પ્રત્યક્ષ(સીધી) અને અપ્રત્યક્ષ કરવેરા, પ્રગતિશીલ અને બિન-પ્રગતિશીલ કરવેરા, કરવેરાનું ભારણ અને અસરો
- જાહેર ખર્ચ
- જાહેર દેવું (કરજ) અને તેનું સંચાલન
- જાહેર અંદાજપત્ર અને અંદાજપત્ર ગુણક
- રાજકોષીયનીતિ અને તેની અસરો

7. નાણું અને બેન્કિંગ

- નાણા પુરવઠાના ઘટકો
- મધ્યસ્થ (કેન્દ્રિય) બેંક
- વ્યાપારી બેન્કિંગ
- નાણાકીય નીતિના સાધનો અને કામગીરી
- બિન- બેન્કિંગ નાણાકીય સંસ્થાઓ
- મૂડી બજાર અને તેનું નિયમન

8. વૃદ્ધિ અને વિકાસનું અર્થશાસ્ત્ર

- આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ
- આર્થિક વિકાસના સિદ્ધાંતો: આદમ(એડમ) સ્મિથ, રિકાર્ડો, માર્ક્સ, શુમ્પીટર, રોસ્ટોવ, સમતોલ અને અસમતોલ વૃદ્ધિ, પ્રબળ (શક્તિશાળી) પ્રયાસ અભિગમ
- આર્થિક વૃદ્ધિના નમૂનાઓ: હેરોડ-ડોમર, સોલો, રોબીન્સન, કાલ્ડોર
- તકનીકી પ્રગતિ: વિશેષ (વિખરાયેલા) અને અંકિત, અંતર્જાત વૃદ્ધિ
- આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો: પી.ક્યુ.એલ.આઈ.- PQLI (જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો આંક), એચ.ડી.આઈ. - HDI (માનવ વિકાસ આંક), એસ.ડી.જી. - SDGs (ટકાવ વિકાસના લક્ષ્યાંકો)
- ગરીબાઈ અને અસમાનતાઓ: ખ્યાલો અને માપન

- સામાજિક ક્ષેત્રનો વિકાસ: આરોગ્ય (સ્વાસ્થ્ય), શિક્ષણ, જાતી

9. પચાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર અને વસ્તી વિષયક માહિતી

- પચાવરણ એક જાહેર વસ્તુ તરીકે
- બજાર નિષ્ફળતા
- કોસ પ્રમેય
- ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણ અને વળતર માપદંડ
- પચાવરણીય વસ્તુઓનું મૂલ્ય નિર્ધારણ
- વસ્તીના સિદ્ધાંતો
- ખ્યાલો અને માપો: પ્રજનનક્ષમતા (ફળદ્રુપતા) (Fertility), રોગીષ્ટતા (Morbidity), મરણાધીનતા (Mortality)
- વય માળખું, વસ્તી વિષયક વળતર
- જીવન કોષ્ટક
- સ્થળાંતર

10. ભારતીય અર્થતંત્ર

- ભારતમાં આર્થિક વૃદ્ધિ: તરાહ અને માળખું
- કૃષિ (ખેતી): તરાહ અને વૃદ્ધિનું માળખું, મુખ્ય પડકારો, નીતિગત પ્રતિભાવો
- ઉદ્યોગ: તરાહ અને વૃદ્ધિનું માળખું, મુખ્ય પડકારો, નીતિગત પ્રતિભાવો
- સેવાઓ: તરાહ અને વૃદ્ધિનું માળખું, મુખ્ય પડકારો, નીતિગત પ્રતિભાવો
- ગ્રામીણ વિકાસ: સમસ્યાઓ(મુદ્દાઓ), પડકારો, અને નીતિગત પ્રતિભાવો
- શહેરી વિકાસ: સમસ્યાઓ(મુદ્દાઓ), પડકારો, અને નીતિગત પ્રતિભાવો
- વિદેશ વ્યાપાર: માળખું અને દિશા, બી.ઓ.પી.- BOP (લેણદેણનું સરવૈયું), વિદેશી મૂડીનો પ્રવાહ, વ્યાપાર નીતિઓ
- માળખાગત વિકાસ: ભૈતિક અને સામાજિક, જાહેર-ખાનગી ભાગીદરીઓ
- જમીન શ્રમિક (મજૂર) અને મૂડી બજારોમાં સુધારાઓ
- ભારતના કેન્દ્ર-રાજ્ય નાણાકીય સંબંધો અને નાણા પંચો; એફ.આર.બી.એમ.- FRBM (નાણાકીય જવાબદારી અને અંદાજપત્ર સંચાલન)
- ગરીબી, અસમાનતા અને બેકારી(બેરોજગારી)

11. સંબંધિત ક્ષેત્રમાં વર્તમાન પ્રવાહો અને તાજેતરની પ્રગતિ.